

Bruksela, 21 czerwca 2022 r.
(OR. en)

10437/22

AG 70
INST 245

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 21 czerwca 2022 r.

Do: Sekretariat Generalny Rady

Nr dok. Kom.: COM(2022) 404 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW
KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY
Od wizji do konkretnych działań

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 404 final.

Załącznik: COM(2022) 404 final

Bruksela, dnia 17.6.2022 r.
COM(2022) 404 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU
EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW**

**KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY
Od wizji do konkretnych działań**

Budując przyszłość Europy, zawsze mieliśmy przed oczami jej historię. Tym ważniejsze jest to dziś, gdy na naszym kontynencie znów dzieją się rzeczy, które wydawały nam się już niewyobrażalne. Gdy Rosja w oburzający sposób próbuje przesunąć granice, ożywiając najtragiczniejsze wspomnienia z naszej historii, ponownie zdajemy sobie sprawę, co nam grozi, jeśli tracimy z oczu naszą przeszłość – i przyszłość. Gdy żyjemy wiecznie chwilą obecną, łudząc się, że zawsze będzie tak samo. Gdy myślimy, że nasz sposób działania jest najlepszy, a co gorsza: że nic się nie zmienia, o ile tylko my sami nie będziemy się zmieniać. Tak nie można! Kto stoi w miejscu, ten się cofa.

Przewodnicząca Ursula von der Leyen

Uroczystość zakończenia Konferencji w sprawie przyszłości Europy, 9 maja 2022 r.

1. WPROWADZENIE

Od dawna mówi się, że kiedy trzeba, Unia Europejska potrafi działać szybciej i skuteczniej. Często przywoływana wypowiedź Jeana Monneta – „Unia będzie wykuwać się w kryzysach i będzie stanowić sumę rozwiązań swoich problemów” – potwierdzała się nieraz w historii UE, szczególnie zaś w ostatnich dwóch latach, gdy wspólnie stawialiśmy czoła ogólnoświatowej pandemii i brutalnej wojnie napastniczej u naszych granic. Jednocześnie obywatele europejscy coraz głośniejszy wzywają do zmian i reform i do udoskonalania Unii według ich oczekiwań. Dlatego też w swoich wytycznych politycznych z lipca 2019 r. przewodnicząca Ursula von der Leyen wezwała do zorganizowania Konferencji w sprawie przyszłości Europy w ramach wizji nowego impulsu dla demokracji europejskiej i zobowiązała się do uwzględnienia jej wyników.

Konferencja w sprawie przyszłości Europy, zainaugurowana w Dzień Europy 2021 r., trwała rok i była bezprecedensowym przejawem demokracji deliberatywnej na skalę ogólnoeuropejską – największą w historii. Wzięły w niej udział osoby w różnym wieku, z wszystkich krajów i z różnych środowisk. Wiele z nich nigdy wcześniej nie angażowało się w sprawy europejskie ani nie znało struktury instytucjonalnej Unii Europejskiej. Wszystkie jednak wniosły własny punkt widzenia, różne tożsamości, własne historie opowiedane różnymi językami, wyrażając swoje oczekiwania wobec Europy, aby wspólnie wypracować wizję jej przyszłości.

W ten sposób konferencja poprzez swoich uczestników uwydatniła, jak wartościowe i potrzebne jest lepsze angażowanie obywateli w kształtowanie programów politycznych, które wpływają na ich życie. Konferencja tchnęła nowe życie w wielowarstwowy proces demokratyczny UE i wykazała potencjał autentycznej europejskiej przestrzeni publicznej, w której ludzie z całej Unii mogą działać w najważniejszych dla nich sprawach.

Ujawniło się to w debatach, jakie prowadzili między sobą obywatele i instytucje, prawodawcy i laicy, omawiając fundamentalne zagadnienia naszych czasów i proponując rozwiązania w obszarach, które będą stanowić o przyszłości Europy: od środowiska i zmiany klimatu, poprzez cyfryzację, demokrację, ochronę zdrowia, sprawiedliwość społeczną i równość, poprzez gospodarkę i bezpieczeństwo, aż po wartości i kulturę – i wiele innych kwestii. Na wynik konferencji wpłynęła też oczywiście bieżąca sytuacja, a szczególnie kumulacja kryzysów, z którymi Europa w ostatnich dwóch latach musiała się zmierzyć. Wpływ pandemii COVID-19 na nasze zdrowie i naszą gospodarkę przejawiał się we wszystkich dziedzinach. Z kolei niesprowokowana, niczym nieusprawiedliwiona napaść Rosji na Ukrainę dojmująco

uwypukliła potrzebę wzmocnienia na arenie światowej pozycji Europy, która – jak czyni to od ponad 70 lat – będzie strzegła pokoju i wartości.

Choć konferencja spełniła swoje zadanie zarówno pod względem ilości przedstawionych propozycji, jak i ich jakości, to ostateczną miarą jej powodzenia będą przemiany, które dzięki niej nastąpią. W tym duchu Komisja Europejska wraz z Parlamentem Europejskim i Radą zobowiązały się we wspólnej deklaracji z marca 2021 r. do podjęcia działań na podstawie tych propozycji, przy czym każda z tych instytucji będzie działać w ramach własnych kompetencji i zgodnie z Traktatami. Przewodnicząca Ursula von der Leyen potwierdziła to zobowiązanie podczas uroczystości zamknięcia konferencji 9 maja 2022 r.

Pierwszym krokiem w tym kierunku jest niniejszy komunikat. Zawiera on przegląd i ocenę działań, które należy podjąć w związku z przedstawionymi propozycjami, oraz wskazuje najlepsze sposoby wyciągnięcia wniosków z Konferencji, tak aby demokrację uczestniczącą uczynić trwałym elementem procesu kształtowania polityki i stanowienia prawa w UE.

2. OD PROPOZYCJI DO DZIAŁAŃ

Propozycje przedstawione w ramach konferencji, ujęte w sprawozdaniu końcowym, które przekazano przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji Europejskiej, są szeroko zakrojone, ambitne i dalekosiężne. Skupiają się one wokół dziewięciu ogólnych tematów, przy czym zakresy niektórych proponowanych środków w pewnym stopniu się pokrywają.

Konferencja: wiele propozycji, jedna wizja

Pomysły zgromadzone przez cały rok w internecie oraz podczas obywatelskich dyskusji panelowych i innych wydarzeń sformułowano w postaci 49 propozycji i 326 konkretnych środków¹, które ujęto w ramach dziewięciu tematów:

- ▶ Zmiana klimatu i środowisko
- ▶ Zdrowie
- ▶ Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie
- ▶ UE w świecie
- ▶ Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo
- ▶ Transformacja cyfrowa
- ▶ Demokracja europejska
- ▶ Migracja
- ▶ Edukacja, kultura, młodzież i sport

Za tymi konkretnymi propozycjami i liczbami stoi wizja Europy, w której każdemu – czy to na wsi, czy w mieście – żyje się łatwiej; Europy, która śmiało stawia czoła wyzwaniom pokoleniowym i która przynosi wymierne skutki w tych kwestiach, które dla obywateli są najważniejsze. Obejmuje to szereg kwestii – od dobrej żywności, poprzez czyste

¹ Zob. sprawozdanie końcowe na platformie konferencji.

powietrze, po nieskażoną przyrodę; przystępną opiekę zdrowotną, edukację i mieszkania, bezpieczeństwo w szkole i w domu.

Niezależnie od dziedziny, wszystkie propozycje zmierzają do tego, aby Unia przede wszystkim skutecznie zapewniała ochronę socjalną i sprawiedliwość oraz strzegła praworządności i wartości europejskich. Podkreśla się w nich, że Europa ma czerpać ze swojej siły i różnorodności, aby sprostać najtrudniejszym wyzwaniom naszego pokolenia – od pandemii, poprzez wojnę, po dwojaką ekologiczną i cyfrową transformację oraz przemiany demograficzne. W różnych obszarach silnie przewija się także świadomość, że Europa musi być bardziej niezależna i samowystarczalna w obszarach o zasadniczym znaczeniu – w kwestiach energii, zrównoważonej żywności, materiałów i leków, półprzewodników i ekologicznych technologii, cyberbezpieczeństwa, bezpieczeństwa i obrony. W ujęciu łącznym środki zaproponowane w ramach Konferencji zmierzają do tego, aby Unia była bardziej aktywna w kwestiach, które mają istotne znaczenie dla społeczności lub poszczególnych obywateli.

Ocena propozycji

Aby na podstawie propozycji sformułowanych w ramach Konferencji podjąć jak najbardziej przejrzyste i bezpośrednie działania, należy poddać je wstępnej analizie dla ustalenia, co jest konieczne do ich wdrożenia. **Aby ocena ta była miarodajna, należy trzymać się ducha i litery propozycji – nie można ich dowolnie ani wybiórczo interpretować.** Określono to w załączniku do niniejszego komunikatu. 49 propozycji zgrupowano w obszarach tematycznych – tych samych, które wybrano w ramach Konferencji – i dla każdego z obszarów przedstawiono ocenę Komisji.

W załączniku przedstawiono cztery kategorie działań: realizowane już inicjatywy, które odpowiadają poszczególnym propozycjom; propozycje, do przyjęcia których wzywa się Parlament Europejski i Radę; planowane działania, które przyczynią się do realizacji pomysłów, z uwzględnieniem nowych refleksji w ramach Konferencji; nowe inicjatywy lub obszary prac wynikające z propozycji, wchodzące w zakres kompetencji Komisji.

Pierwsza kategoria obejmuje inicjatywy realizowane już przez Komisję, które bezpośrednio odpowiadają przedstawionym propozycjom. To między innymi Europejskie prawo o klimacie – wiążące prawnie i wprowadzone już w życie przepisy określające cele klimatyczne UE – czy też akt o usługach cyfrowych, który zapewni bezpieczeństwo środowiska internetowego, będzie chronić wolność wypowiedzi i da przedsiębiorstwom cyfrowym nowe możliwości. Do tej kategorii należy również ustanowienie HERA – Urzędu ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia – dzięki któremu Europa będzie lepiej przygotowana do reagowania na transgraniczne zagrożenia zdrowia. Osiągnięto też już historyczne porozumienia w sprawie płac minimalnych oraz członkostwa kobiet w zarządach spółek. Kategoria ta obejmuje też konkretne inicjatywy służące wzmocnieniu międzynarodowych partnerstw Unii i jej roli w skali globalnej, m.in. za pośrednictwem strategii Global Gateway na rzecz inwestowania w inteligentną, czystą i bezpieczną infrastrukturę na całym świecie, zgodnie z wartościami UE.

Druga kategoria to obszary, w których Komisja przedstawiła już wnioski legislacyjne, a współprawodawcy pracują nad nimi. W niektórych przypadkach Konferencja dostarczyła dodatkowego bodźca do przyspieszenia prac legislacyjnych – jak w przypadku nowego

paktu o migracji i azylu, aktu w sprawie sztucznej inteligencji czy inicjatyw na rzecz wzmocnienia gospodarki o obiegu zamkniętym, m.in. w zakresie baterii lub zrównoważonych produktów. W tej kategorii są też propozycje przedstawione w ramach pakietu „Gotowi na 55”, które mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia europejskich celów klimatycznych i zmniejszenia uzależnienia energetycznego Europy. Zalicza się tu również inicjatywa na rzecz zwiększenia odporności i suwerenności technologicznej UE, m.in. dzięki aktowi w sprawie czipów.

Trzecia kategoria to obszary, w których Komisja planuje przedstawić wnioski legislacyjne i uwzględni przy tym sugestie uzyskane w ramach Konferencji. To m.in. europejski akt o wolności mediów, który ma chronić pluralizm i niezależność mediów na unijnym rynku wewnętrznym, oraz wniosek legislacyjny służący poprawie dostaw surowców kluczowych dla dwójakiej transformacji, a także nowy europejski plan innowacji. Do tej kategorii należą również ramy legislacyjne, które przyspieszą i ułatwią wdrażanie zrównoważonych systemów żywnościowych. W najbliższych tygodniach i miesiącach Komisja przedstawi także wnioski odpowiadające bezpośrednio niektórym kolejnym propozycjom, np. w zakresie przywracania stanu przyrody czy zakazu wprowadzania na rynek UE produktów wytworzonych z wykorzystaniem pracy przymusowej.

Wreszcie **czwarty obszar to przedstawione w ramach Konferencji propozycje całkowicie albo częściowo nowe**, które wymagają ze strony Komisji uruchomienia nowych inicjatyw lub przygotowania nowych wniosków. Są to między innymi propozycje służące lepszemu zrozumieniu i uwzględnianiu zagadnień zdrowia psychicznego w całej Europie. Inne zalecenia dotyczą m.in. żywienia i bezpieczeństwa żywnościowego czy też lepszego informowania o wpływie poszczególnych produktów na stan środowiska i dobrostan zwierząt. Zaproponowano również skoordynowane europejskie podejście do monitorowania ciemnej sieci oraz zwrócenie większej uwagi na kwestię wydobywania kryptowalut.

Zasady realizacji działań na podstawie propozycji

Z oceny wynika jasny kierunek działań; wskazuje ona również obszary, w których Komisja będzie musiała przedstawić wnioski. Komisja będzie wybierać **możliwie najbardziej pragmatyczne środki** realizacji tych działań – czy to prawodawcze, czy inne. Będzie w pełni korzystać z przysługującego jej na mocy Traktatów prawa inicjatywy ustawodawczej, należycie uwzględniając zasady pomocniczości i proporcjonalności oraz lepszego stanowienia prawa. Będzie to obejmować ocenę prawdopodobnego wpływu dostępnych wariantów strategicznych, zapobieganie niekorzystnym skutkom oraz rozważenie, na jakim szczeblu należy podjąć decyzje, aby proces ten był najbardziej efektywny.

Co istotne, w wielu obszarach Komisja będzie musiała podjąć **działania niemające charakteru prawodawczego** – czy to z powodu swoich ograniczonych uprawnień prawodawczych w danej dziedzinie, czy po prostu dlatego, że takie działania najpewniej doprowadzą do pożądanego rezultatu. Ponadto nie wszystkie propozycje wchodziły w zakres kompetencji Komisji – niektóre z nich wymagają raczej inicjatywy ze strony innych instytucji Unii, państw członkowskich lub władz regionalnych i lokalnych.

Pierwszy zestaw nowych wniosków zostanie ogłoszony przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen w jej **orędziu o stanie Unii** we wrześniu 2022 r. i w towarzyszącym mu liście intencyjnym. Wnioski te, wraz z innymi, znajdują się w programie prac Komisji na 2023 r.

Niektóre powinny również znaleźć się wśród wspólnych priorytetów legislacyjnych uzgodnionych między instytucjami UE oraz w przyszłych programach prac Komisji.

Traktaty: jak najlepsze wykorzystanie obecnych możliwości i zmiany w razie potrzeby

Nowe reformy i polityki realizowane w związku z przedstawionymi propozycjami **nie powinny wykluczać się wzajemnie z dyskusją o ewentualnych zmianach w Traktatach**. Zmiany takie nie powinny być celem samym w sobie. Zdecydowaną większość działań można i należy przeprowadzić na podstawie Traktatów w ich obecnym brzmieniu. Podobnie jak konstytucje państw członkowskich, Traktaty UE są żywym instrumentem. W bieżącej kadencji Komisji instytucje UE i państwa członkowskie zgodnie działały na rzecz pełnego wykorzystywania możliwości oferowanych przez Traktaty UE, czy to przy zamawianiu miliardów dawek szczepionek dla obywateli w całej Europie, czy dla uruchomienia gospodarki przyszłości za pośrednictwem NextGenerationEU. W tym czasie UE wyznaczyła również ambitne, prawnie wiążące zasady dążenia ku neutralności klimatycznej, przeformułowała zasady gry w świecie cyfrowym, a dzięki programowi SURE wspierała małe przedsiębiorstwa, aby nie musiały zwalniać pracowników w czasie pandemii. Wszystko to było możliwe dzięki temu, że w obliczu pilnych wyzwań instytucje wykazały wolę polityczną i działały zgodnie.

W obowiązujących Traktatach istnieje również niewykorzystany potencjał, który może pomóc w realizacji propozycji zebranych w ramach Konferencji – chodzi głównie o **klauzule pomostowe, dopuszczające głosowanie większością kwalifikowaną w niektórych obszarach polityki**. Wyraźnie wezwała do tego przewodnicząca von der Leyen w swoich wytycznych i orędziu o stanie Unii, odnosząc się m.in. do dziedzin energetyki i podatków, a także do ważnych aspektów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa – sankcji i praw człowieka.

W ramach Konferencji przedstawiono jednak również koncepcje bardzo innowacyjne, których realizacja będzie wymagać od UE przyjęcia niewypróbowanych dotąd sposobów działania. Niektóre z tych propozycji jednoznacznie wymagają zmian w Traktatach, np. w dziedzinach zdrowia czy obronności.

Konferencja dostarczyła nowego impulsu do odnowienia i udoskonalenia projektu europejskiego poprzez wykorzystanie istniejących już fundamentów, ale i dostosowywanie ich w razie potrzeby do nowych realiów. Jak zadeklarowała przewodnicząca von der Leyen w wystąpieniu na forum Konferencji, **Komisja zawsze będzie sprzyjać tym, którzy chcą w drodze reform zapewnić większą skuteczność Unii Europejskiej, między innymi – w razie potrzeby – w drodze zmiany Traktatów**.

W tym duchu Komisja z zadowoleniem przyjmuje gotowość Parlamentu Europejskiego do tego, aby po raz pierwszy wykorzystać uprawnienia, przyznane Parlamentowi Traktatem z Lizbony, do proponowania zmian w traktatach. Parlament określił obszary, w których jego zdaniem zmiany w Traktatach należy omówić na forum **konwentu**. Komisja jest gotowa do tego, aby w pełni odegrać swoją rolę instytucjonalną w myśl procedury określonej w art. 48 Traktatu o Unii Europejskiej, a w szczególności wydawać opinie w odpowiedzi na prośbę o konsultację ze strony Rady Europejskiej.

3. PRZYSZŁOŚĆ: OBYWATELE W CENTRUM DEMOKRACJI EUROPEJSKIEJ

Owoce Konferencji są nie tylko liczne propozycje wysokiej jakości oraz impuls na rzecz reform, ale też pokazanie, jak zaangażowanie obywateli może **ożywić europejską przestrzeń publiczną i wzbogacić naszą demokrację na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym**. W ramach Konferencji we wszystkich zakątkach Europy odbyły się setki formalnych i nieformalnych debat i dyskusji. Dzięki nowym formom dyskusji, takim jak wielojęzyczna platforma cyfrowa czy europejski panel obywatelski, Europejczycy mogli przedstawiać swoje pomysły w kwestiach, które ich zdaniem są ważne dla budowania przyszłości naszej Unii. Starano się również o pozyskanie opinii tych osób, do których najtrudniej dotrzeć – osób, które rzadko angażują się w politykę, a być może nawet nie głosowały dotąd w wyborach europejskich.

Niektóre innowacyjne rozwiązania w ramach Konferencji stanowią przykład, jak skuteczniej można zapewnić udział obywateli w ustalaniu priorytetów i ambicji oraz w opracowywaniu i kształtowaniu polityki na szczeblu europejskim. Wykorzystując doświadczenia Konferencji i własne dotychczasowe narzędzia, **Komisja proponuje sposoby zapewnienia obywatelom możliwości odgrywania większej roli w kształtowaniu polityki UE**.

Głównym i szczególnie innowacyjnym elementem Konferencji były **europejskie panele obywatelskie**. Losowo wybrano ok. 800 osób, z których jedną trzecią stanowili ludzie młodzi. Każda z nich uczestniczyła w trzech sesjach dyskusyjnych, na podstawie których przedstawiono zalecenia. Niektóre państwa członkowskie zorganizowały krajowe panele obywatelskie na tych samych zasadach.

Zważywszy na powodzenie tego działania, – w ogólniejszym kontekście kształtowania polityki, zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa, **Komisja umożliwi obrady paneli obywatelskich w celu uzyskania ich zaleceń na potrzeby formułowania niektórych kluczowych wniosków**. Zależnie od zagadnienia mogą to być panele ogóloeuropaeskie lub mniejsze, tworzone w celu zajęcia się konkretnymi kwestiami politycznymi. Podobnie jak miało to miejsce w ramach Konferencji, uczestnicy powinni być wybierani losowo; skład paneli powinien też jednak odzwierciedlać różnorodność i demografię Europy. Młodzi ludzie powinni stanowić jedną trzecią uczestników. W stosownych przypadkach ocena skutków będzie obejmować „sprawozdanie obywatelskie” przedstawiające wyniki tych procesów partycypacyjnych i deliberacyjnych. W przypadkach, w których wszyscy uczestnicy panelu będą młodymi ludźmi, będzie to określane jako „ocena przez młodzież”. **Pierwszy taki panel obywatelski nowej generacji zostanie zainaugurowany w kontekście orędzia o stanie Unii z 2022 r.**

Wielojęzyczna platforma cyfrowa umożliwiła uczestnikom łatwe dzielenie się pomysłami i omawianie ich przez internet; to na niej również odbywały się liczne wydarzenia organizowane w całej Unii w ramach konferencji. Do maja 2022 r. platformę odwiedziło blisko 5 mln indywidualnych użytkowników; omówiono na niej 18 tys. pomysłów i odbyło się 6 500 wydarzeń, które zgromadziły ponad 750 tys. uczestników.

Zgodnie z apelami uczestników Konferencji o utworzenie internetowych platform konsultacyjnych, portal Komisji „**Wyraź swoją opinię**” stanie się internetowym punktem

ogniskującym uczestnictwo obywatelskie, gdzie znajdują się wszystkie informacje o prowadzonych przez Komisję mechanizmach zaangażowania obywateli. To nowe centralne narzędzie internetowe łączy w sobie główne cechy wielojęzycznej platformy cyfrowej, która działała w ramach Konferencji: możliwość bezpośredniej wymiany między obywatelami i komentowania (we wszystkich językach urzędowych UE dzięki automatycznemu narzędziu tłumaczeniowemu eTranslation), ale również sondaże internetowe i organizowanie publicznych wydarzeń online. Będzie to podstawa nowego ekosystemu demokratycznego zaangażowania i innowacji.

Działania te są częścią ogólniejszych wysiłków Komisji na rzecz wzmocnienia demokracji i przestrzeni publicznej w Europie. Teraz, gdy w różnych częściach świata narastają konflikty i tendencje autorytarne, **demokracja i jej odporność tym bardziej wymaga uwagi i pielęgnowania**. W ramach europejskiego planu działania na rzecz demokracji Komisja zaproponowała niedawno środki służące wzmocnieniu europejskich partii politycznych. Mogłyby one prowadzić kampanie transgraniczne, co jest jednym ze środków ochrony uczciwości wyborów i otwartej debaty demokratycznej. Komisja przedstawiła również wnioski zmierzające do utrzymania i wzmocnienia praw migrujących obywateli UE, szczególnie w kontekście wyborów europejskich. W podobnym duchu Parlament Europejski zaproponował niedawno reformę **prawa wyborczego UE**, przewidującą m.in. utworzenie w najbliższych wyborach europejskich list transnarodowych. Komisja będzie wspierała Parlament Europejski na drodze do wypracowania porozumienia w Radzie w sprawie prawa wyborczego.

Jest to również okazja do rozpoczęcia refleksji nad możliwościami wspierania europejskiej tożsamości obywatelskiej dzięki doświadczeniom zdobytym w ramach Konferencji. Chodzi w szczególności o ocenę, jak edukacja i komunikacja mogą stworzyć przestrzeń dla rozwoju tego rodzaju zaangażowania.

4. WNIOSKI

Jak wynika z niniejszego komunikatu i załącznika do niego – Konferencja postawiła przed nami wiele zadań. Przyniosła jednak również wiele wniosków i rozwiązań wartych zachowania w przyszłości, a przede wszystkim dała impuls do udoskonalania Unii i energię do jej dalszego postępu. Konferencja już za nami, ale praca dopiero się zaczyna – trzeba teraz realizować jasno sformułowane propozycje udoskonalania Unii, a także starać się o to, aby wszyscy obywatele nadal mogli otwarcie wypowiadać się na temat polityk, które ich dotyczą.

Konferencja pokazała, że Europejczycy są zdecydowani budować lepszą przyszłość. Widzą, że Unia Europejska może im to umożliwić, i chcą ją budować razem ze swoimi demokratycznie wybranymi przedstawicielami. Chcą budować Europę pokojową, dostatnią, sprawiedliwą i postępową, socjalną i zrównoważoną; Unię, która dba o ludzi, a jednocześnie nie waha się wprowadzać odważne strategie polityczne, które przyniosą korzyści wszystkim pokoleniom. Ich wizja jest jasna, a dzięki licznym inicjatywom przedstawionym w niniejszym komunikacie Komisja będzie mogła przystąpić do jej wdrażania poprzez konkretne działania.

Za wdrożenie wyników konferencji odpowiadają wspólnie uczestniczące instytucje zgodnie z własnymi kompetencjami, z poszanowaniem zasad pomocniczości i proporcjonalności. W tym procesie zasadnicze znaczenie będzie miała jasna, skuteczna komunikacja,

sprzyjająca identyfikowaniu się obywateli z tym procesem oraz zaufaniu do jego wyników. Aby utrzymać tę energię i zapewnić obywatelom bieżące informacje, jesienią 2022 r. zostanie zorganizowane **wydarzenie informacyjne w ramach Konferencji**. Trzy instytucje UE zdadzą wówczas sprawę z bieżącego postępu działań służących realizacji propozycji. Będzie to okazja do jasnego i spójnego wykazania, w jaki sposób wyniki Konferencji łączą się z przyszłymi działaniami, dla których była ona inspiracją.